

Informatie van het RIVM

Tijdelijke verlenging uitnodigingsinterval naar maximaal 3 jaar

Staatssecretaris Blokhuis heeft besloten de periode tussen twee uitnodigingen voor het bevolkingsonderzoek naar borstkanker tijdelijk te verlengen naar maximaal drie jaar. Dit is nodig omdat het voorlopig niet mogelijk is om vrouwen elke twee jaar uit te nodigen voor het onderzoek naar borstkanker. Er wordt aan gewerkt om vanaf januari 2024 de periode tussen de uitnodigingen weer terug te brengen naar twee jaar.

Hieronder vindt u antwoorden op vragen over deze verlenging.

U kunt ook de [infographic](#) hierover bekijken.

Waarom is besloten dat de tijd tussen twee onderzoeken van het bevolkingsonderzoek naar maximaal 3 jaar opschuift?

Het bevolkingsonderzoek moet voor alle vrouwen gelijkwaardig en toegankelijk zijn. Dat is op dit moment niet het geval. In de ene regio moeten vrouwen (veel) langer wachten op het borstsonderzoek dan in een andere regio en dat is ook het geval binnen regio's.

Om de toegankelijkheid en gelijkwaardigheid landelijk voor alle deelnemers te behouden is het nodig om de periode tussen onderzoeken in te verlengen tot maximaal 3 jaar in plaats van de huidige gemiddelde 2,5 jaar.

Door deze verlenging komt er ook meer ruimte om te investeren in screeningspersoneel, vooral in het [opleiden](#) ervan. Dat is nodig om uiteindelijk in de toekomst weer meer personeel te hebben en terug te kunnen naar een kortere periode tussen de onderzoeken in.

Deze aanpassing zal plaatsvinden vanaf begin 2021. Er wordt aan gewerkt om vanaf januari 2024 de uitnodigingen weer elke twee jaar te sturen.

Hoe komt het dat de periode tussen twee rondes van het bevolkingsonderzoek langer dan 2 jaar is geworden?

Dit heeft te maken met het tekort aan screeningspersoneel bij het bevolkingsonderzoek en de uitbraak van het nieuwe coronavirus. Door de uitbraak van het nieuwe coronavirus heeft het borstkankeronderzoek enige tijd stilgelegen. Sinds de herstart kunnen door de coronamaatregelen minder vrouwen per dag onderzocht worden dan normaal.

Hoeveel jaar/maanden zitten er dan tussen mijn laatste en volgende deelname aan het bevolkingsonderzoek borstkanker?

Dat hangt af van de regio waar u woont. De vertraging is na de uitbraak van het coronavirus opgelopen van 4-6 maanden naar maximaal 12 maanden.

Landelijk gezien is de tijd tussen 2 uitnodigingen nu al gemiddeld 2,5 jaar. Door regionale en lokale verschillen kan dit voor u korter of langer zijn. De maximale tijd tussen twee uitnodigingen gaat naar maximaal 3 jaar.

Geldt de tijd tussen twee onderzoeken van maximaal 3 jaar voor elke leeftijd(sgroep)?

De verlenging naar maximaal 3 jaar als tijd tussen 2 onderzoeken in geldt voor elke leeftijdsgroep. Op deze manier is het aanbod van het bevolkingsonderzoek borstkanker in heel Nederland uniform toegankelijk en gelijkwaardig.

Om hoeveel vrouwen gaat het in totaal?

Nu ontvangen in heel Nederland ongeveer 1,3 miljoen vrouwen een uitnodiging voor het bevolkingsonderzoek borstkanker. Daarvan doen ongeveer 1 miljoen vrouwen mee aan het onderzoek. Met de verlenging van de periode tussen onderzoeken inkrijgen minder vrouwen een uitnodiging per jaar. De balans tussen het aantal uitgenodigde vrouwen en het aantal vrouwen dat onderzocht kan worden wordt daardoor beter.

Is deze aanpassing voor altijd?

De aanpassing is in principe een tijdelijke maatregel, maar geldt wel voor een aantal jaren. De oorzaken van de vertraging – het personeelstekort en de COVID-19-problematiek – zijn niet op korte termijn opgelost. Het is op dit moment nog niet bekend hoe lang de aanpassing precies duurt. We werken eraan om vanaf januari 2024 de uitnodigingen weer om de twee jaar te sturen. De Gezondheidsraad gaat een advies geven over hoe gezondheidswinst in het bevolkingsonderzoek behouden kan blijven. Zij kijken daarbij ook naar de tijd tussen twee onderzoeken.

Per wanneer gaat deze aanpassing in?

De aanpassing gaat in per begin 2021.

Waarom word ik buiten mijn regio uitgenodigd?

Vrouwen die in plaatsen wonen waar de vertraging het grootst is, krijgen de optie om zich te laten onderzoeken in een andere regio. Het kan dan wel betekenen dat zij verder en langer moeten reizen naar de standplaats van het onderzoekscentrum.

Is er nu meer kans dat borstkanker te laat wordt ontdekt?

Het bevolkingsonderzoek heeft als doel borstkanker vroeg op te sporen zodat behandeling een grotere kans van slagen geeft of de behandeling minder ernstig is. Een langere periode tussen onderzoeken leidt ertoe dat in sommige gevallen borstkanker later wordt ontdekt en dat minder sterfgevallen kunnen worden voorkomen. Voor sommige vrouwen kan later onderzoeken gunstig zijn als een afwijking dan wel wordt gevonden die eerder nog niet te zien was.

Kan ik buiten het bevolkingsonderzoek, onderzoek laten doen om borstkanker op te sporen?

Een mammografie, echografie of MRI magnetic resonance imaging kan alleen in het ziekenhuis plaatsvinden na verwijzing door de huisarts op basis van klachten of veranderingen aan de borst(en) of verwijzing vanuit het bevolkingsonderzoek. Deze onderzoeken vallen buiten het bevolkingsonderzoek. Neem bij [klachten of veranderingen aan uw borst](#) contact op met uw huisarts.

Leidt dit tot meer sterfgevallen door gemiste borstkanker?

Een langere periode tussen twee onderzoeken in heeft tot gevolg dat het bevolkingsonderzoek minder gezondheidswinst oplevert. Als het borstsonderzoek om de twee jaar zou gebeuren, voorkomt dat gemiddeld 1450 sterfgevallen per jaar in de periode tot 2039.

Bij een tijdelijke verlenging van de periode tussen twee onderzoeken naar drie jaar worden er ieder jaar gemiddeld 57 minder sterfgevallen voorkomen in de periode tot 2039.

Een reden hiervoor is het tekort aan screeningspersoneel, wat wordt daar aan gedaan?

De uitvoerende organisaties zetten al geruime tijd acties in om het aantal screeningslaboranten op peil te houden. [Hieronder valt bijvoorbeeld het opzetten van extra opleidingen en arbeidsmarktcampagnes om nieuwe medewerkers aan te trekken](#). We bekijken nu met alle betrokken partijen welke extra maatregelen nodig zijn. De gehele gezondheidszorg heeft te maken met personeelstekorten. Verlenging van het interval is ook nodig om ruimte te maken voor het opleiden van nieuwe screeningslaboranten.

Ik maak me zorgen. In mijn familie komt borstkanker voor en ik wil niet te lang wachten op het borstonderzoek. Wat kan ik doen?

Als u zich ongerust maakt, kunt u het beste contact opnemen met uw huisarts. Uw huisarts kan met u bespreken of er sprake is van (een vermoeden van) familiale of erfelijke borstkanker.

Ik heb klachten of ik zie een verandering aan mijn borst(en). Wat kan ik doen?

Als u [klachten heeft, of een van de deze veranderingen](#) ziet of voelt, vraag dan uw huisarts om advies. De huisarts kan u eventueel doorverwijzen naar het ziekenhuis voor nader onderzoek. Wacht bij klachten dus niet op de uitnodiging voor het bevolkingsonderzoek en maak geen afspraak in het onderzoekscentrum.

Hoe laten jullie vrouwen weten dat zij hun uitnodiging later krijgen?

Er wordt via een nieuwsbericht op de website en op social media kanalen van RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu en de screeningsorganisaties aandacht aan besteed. In de uitnodigingsbrief die vrouwen krijgen staat de vertraging gemeld.

Wanneer krijg ik nu mijn volgende uitnodiging?

Houd rekening met maximaal 3 jaar na uw vorige uitnodiging.

Blijven de leeftijdsgrenzen hetzelfde of word je bij een langere periode tussen onderzoeken ook bij jonger dan 50 en ouder dan 75 jaar onderzocht?

De leeftijdsgrenzen blijven hetzelfde.

De Gezondheidsraad gaat advies geven over het behouden van zoveel mogelijk gezondheidswinst door het bevolkingsonderzoek.

Was het verlengen van de periode tussen onderzoeken in de enige oplossing?

Het enige alternatief was het niet verlengen van de tijd tussen twee onderzoeken in. Dan zou er geen sprake meer zijn van een uniform gelijkwaardig aanbod en toegankelijkheid. De ongelijkheid zou groter worden en er kunnen er geen [nieuwe screeningslaboranten worden opgeleid](#). Daarom heeft het ministerie van VWS Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport het besluit genomen de periode tussen onderzoeken in te verlengen tot maximaal 3 jaar.

Wat nu als borstkanker bij mij later wordt opgespoord?

Het is moeilijk om algemeen aan te geven of een diagnose anders was geweest bij een eerdere uitnodiging. Mocht u vermoeden dat u nadelige gevolgen hebt ondervonden van een latere uitnodiging, neem dan contact op met [de screeningsorganisatie van uw regio](#).

Door stopzetting in het voorjaar van 2020 heb ik geen uitnodiging gekregen. Nu ben ik 76. Kan ik nog wel gescreend worden?

Voor u en andere vrouwen in die situatie wordt een oplossing geregeld. U krijgt alsnog een uitnodiging om mee te doen aan het bevolkingsonderzoek borstkanker.

Waar vind ik meer informatie over het tekort aan screeningspersoneel?

U kunt meer informatie hierover vinden in de arbeidsmarktnotitie. Deze is te vinden op de [pagina voor professionals](#) onder het kopje 'Arbeidsmarktproblematiek in het bevolkingsonderzoek borstkanker'.

Voor meer informatie over de opleidingen voor nieuwe screeningslaboranten, kijk op de website '[werken bij bevolkingsonderzoek](#)'.
